
DIENST op 11 mei 2025, 10 uur

Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Orgel/Piano: Valeriya Zakopay

Kerkenraadslid: Annigje Leighton-van Leeuwen

Lezer: Ineke van der Stroom

Voorganger: ds Akke-Clara Thimm-Stelwegen

Thema: Bomen

1. Welkom, aansteken kaars, mededelingen
2. Stilte
3. Zingen Iona 6 Zing voor Gods licht, couplet 1, 2 en 3. Melodie Lof zij de Heer...
4. Bemoediging en groet

Fijn om hier weer te staan, in mijn eigen gemeente. We draaien de rollen om voor vandaag: Paul zit in de kerk, ik sta hier. Laten we de dienst samen beginnen:

Onze hulp is in de naam van God, de Eeuwige,
door wie wij ons bemoedigd weten.
We zijn hier bij elkaar gekomen
verlangend en zoekend
naar de bron van liefde, goedheid en trouw: God
De kracht die ons draagt,
die onze waarheid kent,
die er altijd voor ons is.

Vrede van God voor u en voor de wereld,
nu en altijd. Amen

5. Aan het begin van deze dienst is eerst een moment om met elkaar te delen:
er kunnen kaarsen aan worden gestoken voor mensen of situaties waarvoor we
aandacht willen vragen. – Er zal zo ook in memoriam klinken, en ook daarvoor
wordt een kaars aangestoken.
 - Wie kan ik nu eerst het woord geven, wie wil een kaars aansteken?
 - Paul, zou jij het in memoriam willen uitspreken?In Memoriam zr. Martha Root - de Boer

6. We zingen samen het troostrijke lied “Ik ben voor jou”, lied 934

7. Gebed

In het Liedboek staan naast liederen ook mooie teksten van gedichten
en gebeden. Vandaag bidden we een gebed uit het Liedboek, het staat op
bladzijde 535 en is een gebed van Sytze de Vries. Dus voor wie een liedboek
heeft (de mensen thuis ook misschien): bladzijde 535.

Zoals het licht
ons elke morgen
nieuw verschijnt,
ons wekt
en koestert
met zijn stralen, -

wek Gij God, zo ook mij!

Zoals de zon
geen dag
ons in het donker laat, -
laat mij uw trouw
ook nu weer dagen!

Schep doorgang
aan wat zorgen baart,
wat angst aanjaagt,
en zet mij
recht weer op mijn voeten:
niet moedeloos,
niet hopeloos verlamd,
maar opgericht,
met opgeheven hoofd
tot U,
mijn Zon,
mijn dag, mijn licht!

Amen

8. Inleiding thema (Bomen – in de bijbel)

Bomen fascineren mij. Al toen ik als kind langs de grote treurwilg fietste aan de Burgemeester Couperusweg in Heerenveen. Zijn takken waren zo heerlijk treurig en zijn stam zo stevig... zijn verschijning imposant. Toen ik opgroeide was er veel sprake van 'zure regen'. Bijna alle bomen werden boven kaal en wij waren daar veel mee bezig. Ik vond het beangstigend om te zien... Gelukkig hebben veel bomen zich inmiddels weer hersteld van de zure regen.

Aan de Wipmolen 60 in Mijdrecht, waar wij wonen, staan ook veel prachtige bomen. Ze zijn weer mooi groen geworden, allerlei tinten groen. De vijgenboom die wij geplant hebben in de voortuin, is nu al imposant en maakt weer nieuwe vruchten aan, net als onze kersenboom en de appelboom. De pruimenboom heeft het iets minder naar de zin bij ons.

Op de liturgie van vandaag ziet u een enorme Vleugelhootboom, u kent hem misschien wel – hij staat hier in Aalsmeer. Een juweel, een indrukwekkende schaduwrijke boom. Kent u die overweldigende ervaring, als je onder een hele oude boom staat en naar boven kijkt: een gevoel van klein en nietig-zijn tegenover die boom, die stevig onverzettelijk daar staat, al decennia, misschien al eeuwenlang. Stormen heeft hij doorstaan, waarschijnlijk oorlogen overleefd, droogte en kou. Wij mensen zijn maar voorbijgangers, een boom ziet soms generaties komen en gaan. Zijn takken en bladeren geven een aangename schaduw tegen de zon en een gevoel van beschutting, zodat we er graag onder zitten.

Bomen zijn het thema voor deze dienst vanmorgen. Ook in de bijbel zijn bomen een bijzonder symbool. In het boek 'Symbolen in de bijbel. Woorden en hun betekenis' door Dr. C.J. den Heijer en Dr. P. Schelling wordt er een hoofdstuk aan gewijd.

In het bijbelse Israël waren veel meer bossen dan nu het geval is. In Genesis kun je lezen over het ontstaan van de wereld, hoe God de tuin van Eden schept, met daarin allerlei bomen. In Israël sprak men graag af bij een boom, het waren

herkenningsplaatsen en ontmoetingsplaatsen. Zo werd er bijvoorbeeld rechtgesproken en om raad gevraagd bij de terebint bij Sichem; zowel Abraham als Jakob kwamen daar. En in de schaduw van de palmboom tussen Rama en Betel oefende de profetes Debora haar ambt van Richter uit. In Psalm 1, waar we zo naar zullen luisteren, wordt de kracht en onverzettelijkheid van een boom bezongen. In de Bergrede (Matteüs 7) wordt de kwaliteit van een boom gemeten aan de vruchten, die hij voortbrengt.

In onze kerkliederen is de boom soms metafoor voor Jezus Christus of voor het kruis. Een statige, altijd groenblijvende boom symboliseert de onsterfelijkheid.

Ook in het liedboek staan mooie liederen over bomen, laten we daar nu eerst één van zingen: Huub Oosterhuis 'Een mens te zijn op aarde' (vooral 2e couplet).

9. Zingen Lied 807 'Een mens te zijn', coupletten 1 en 2

10. Bijbellezingen Psalm 1 en Matteüs 7:17-20 → Ineke v.d. Stroom

11. Zingen uit Zangen van Zoeken en Zien, lied 447 Gezegend die de wereld schept. Laten we dit lied staande zingen, want het lied vóór de overdenking – wat hierna komt – is een luisterlied.

12. Luisteren naar Nynke Laverman, 'Tree Tree' (alleen tekst en muziek)

Een keer zat ik in de auto op weg van Hilversum terug naar huis. Er werd een CD gedraaid van Nynke Laverman, 'Tree Tree'. Het sprak me aan. Thuisgekomen schreef ik de titel van de CD op en bestelde hem in een opwelling. Een Friese zangeres die met haar zang hoopvol protesteert en pleit voor een omgooien van onze manier van denken. Ze zingt over de kwetsbaarheid van de flora om ons heen en over haar verlangen om de wereld te bekijken vanuit de optiek van een boom. 'Both rooted and free'; oftewel 'geworteld en toch vrij'. Een prachtig lied van Nynke Laverman. Laat ons ernaar luisteren: de tekst kunt u meelesen. Nynke zelf weet dat we haar lied vandaag gebruiken en vindt het leuk dat we er iets mee doen.

Tree tree
What do you think of me
Tree tree
What do you see
When you look at me

Do I amuse you
Do I confuse you
Running around and around
Like I'm used to
A fast forward movie
Played at your feet
At repeat at repeat at repeat

Tree
There is poetry
In every breath
In every bow
A solemn dignity
In how you take it slow
Moving gracefully through centuries

Tree tree
What do you think of me
Tree tree
What do you see
When you look at me

Tree tree
You are a mystery
To me tree
How can you be
Both rooted and free

Tree
Do you smile at me
When I climb into your arms
And we dance together endlessly
Tree
Do you feel as close to me
As I feel to you
Do you miss me sometimes
The way you miss distant family

Tree tree
What do you think of me
Tree tree
What do you see
I wonder
Have you actually
Noticed me

13. Overdenking

Beste mensen,

1.

Bomen zijn belangrijk voor ons. Ze zijn nuttig: we gebruiken het hout om mee te bouwen, te stoken, we maken er muziekinstrumenten van en papier, ze geven ons schaduw en ontspanning. We eten vaak de vruchten ervan. Bomen maken zuurstof aan met hun bladeren en zijn daarom onmisbaar voor ons op de aarde. Bomen kunnen je imponeren, vooral als ze bijzonder oud en machtig zijn. Ze lijken door de jaren heen onberoerd te blijven. Toch is de jaarcyclus aan de meeste bomen goed te zien: in de winter zijn ze kaal, in de lente ontwikkelen de knoppen zich en gaan open, we hebben afgelopen maand weer kunnen genieten van schitterende bloesem aan vruchtenbomen. In de zomer staan ze volop in het blad, en in de herfst verkleuren de bladeren en kunnen de vruchten worden geoogst. De boom heeft het alles weer doorstaan en gaat de volgende winter tegemoet. Jaren komen en jaren gaan.

II.

In Psalm 1 is sprake van zo'n krachtige, goed ontwikkelde boom. Hij staat aan stromend water, draagt op zijn tijd vrucht en heeft altijd groene bladeren, bloeit volop.

De boom is een beeld voor de mensen. Boom en mensen lijken op elkaar.

Maar kunt u uzelf en uw leven met deze boom vergelijken? Laten we een stukje met Nynke Laverman meegaan in onze fantasie. Hoe zou het zijn om een boom te zijn? De boom in Psalm 1 staat in de zomer van het leven, heel krachtig. Hij levert schaduw, vruchten, zuurstof. Hij staat met zijn wortels aan het water: stevig.

Er zijn er misschien onder u, die zichzelf liever vergelijken met een boom, waarvan een paar takken afgebroken zijn – door een storm, of gewoon door de tand van de tijd afgeknaagd. Misschien is zelfs de top afgebroken en is hij ook niet bijzonder recht de hoogte in gegroeid omdat hij door de langdurige harde wind moest buigen, toegeven om niet te breken. Of misschien staat onze levensboom erg dicht tegen een andere aan, zodat niet alle mogelijke takken zich goed konden ontwikkelen. Dat zouden beelden voor ons leven kunnen zijn.

Of het kan zijn dat we ons niet vereenzelvigen met een uitnodigende grote beuk of eik, maar wel met een grappige, snel groeiende berk, of een vruchtbare kersenboom die er niet zo machtig uit ziet, maar regelmatig vruchten draagt. Of lijkt u meer op een altijd groene naaldboom, die zelfs dan groen is, als alle anderen rustpauze hebben? Of op een lindeboom, midden op het stadsplein, waar alle mensen zich graag om heen verzamelen? Ook dit zouden allemaal beelden voor ons leven kunnen zijn. Welk beeld, welke boom past bij u.... (stilte)

III.

Welke boom het ook is, die bij u past, één ding is voor elke boom belangrijk: ze hebben allemaal wortels nodig. Wortels, die hun met levenssappen verzorgen, houvast geven. Als een boom in de buurt van een beekje wortelt, zoals in de psalm gezegd wordt, dan groeit de boom goed. De boom moet in goede aarde wortelen. Wat is goede aarde?

De Psalmzinger zegt: *‘Goed is dat je goede woorden overweegt en wil: heb je naaste lief die is als jij: de vluchteling, de arme, doe hen recht. Prent ze in het hart van je verstand, die woorden – leg ze voor je uit. Gezegend ben je een boom aan stromen levend water...’*

Wat goede aarde is voor de boom, dat is voor de mens de wil van God ‘Je naaste liefhebben....’ De mens die de wil van God, de tien geboden uit de Tora doet, die wordt hier gezegend, gelukkiggewenst. Want die houdt zich aan de leefregels, die wegwijzers voor het leven zijn. En dat is goede voeding voor de mens.

Wie voor het eerst Psalm 1 leest, kan aversie krijgen van de harde toon die daaruit klinkt. Het begint met een felicitatie (*‘Gelukkig de mens, die...’*), maar eindigt met dreigende woorden: *‘De Heer beschermt de weg van de rechtvaardigen, de weg van de wettelozen loopt dood.’*

Dat klinkt hard, heel zwart-wit. Maar zou het ook zo bedoeld zijn? Psalm 1 is de eerste psalm van een heel boek met geloofslieden en gebeden van het volk Israël. Mooie liederen en gebeden die diepe emoties uitdrukken die mensen nog steeds herkennen en kennen. Deze eerste psalm wil waarschuwen dat het in het leven fout kan gaan, als we niet de goede keuze maken. De psalmdichter roept op om te kiezen voor een leven met God en zijn wet. Dat is volgens hem niet een moeizame zaak, maar iets, dat vreugde oproept.

Wie leeft naar het woord van God lijkt op de beschreven boom. Je ziet de wortels niet, je ziet ook niet hoe voortdurend de levenssappen door de boom stromen en haar takken, bladeren en vruchten voedt. Zo kan het ook bij ons mensen zijn. Er is

niet veel te zien aan ons. Misschien zijn we niet echt mooie en vruchtbare bomen. Maar wie haar naaste lief heeft als zichzelf, zich inzet voor de vluchteling en de arme en hen recht doet, kan daaruit zelf weer kracht putten. Aan het begin van het psalmenboek wijst Psalm 1 ons daar op.

IV.

Als we onze wortels steeds uitstrekken en laten zoeken naar het woord van God, wordt misschien iets daarvan zichtbaar en vormen zich bladeren en vruchten. Dat wat in de wortels opstijgt, zie je dan pas: een stam vormt zich, grote en kleine takken, bladeren en vruchten. Waarheen strekken die takken zich, welke vruchten dragen ze?

Dit is opnieuw iets om over na te denken: wat doen we met de kracht, de voeding die ons gegeven wordt? De vruchten zijn belangrijk, dat hoorden we ook in de tekst uit de Bergrede, Matteüs 7. De woorden van Jezus zeggen het heel duidelijk: 'Elke goede boom draagt goede vruchten, maar een slechte boom draagt slechte vruchten'.

Er klinkt een oordeel mee in deze woorden.

Toch ligt het hier genuanceerd: de plaats waar de boom staat bepaalt de toevoer van voedsel en water, de omstandigheden kunnen de oorzaak zijn daarvan, dat de bladeren en de vruchten van de boom verdorren. De goede boom draagt 'op zijn tijd vrucht', staat in Psalm 1. Er zijn momenten dat het niet gaat, dat niets lukt. Dat de wortels droog staan en de grond te hard is, dat het voedsel op raakt, dat het stormt. Ook in ons leven kennen we zulke situaties. Als niet alles loopt zoals we graag zouden willen: als we terneergeslagen zijn van alle negatieve berichten in de krant, als een vriendschap kapot gaat, we een dierbare moeten missen, als we een ander niet begrijpen, als we zonder werk komen te zitten, ziek zijn, of het gewoon erg druk hebben.

Is het niet überhaupt wat veel gevraagd: altijd te doen wat God van ons vraagt? U en ik, we zijn maar mensen en hebben zo onze eigen verlangens en doelen. Soms vergeten we rekening te houden met de ander (Ander). Achteraf gezien weten we: Jezus was misschien zo'n sterke, vruchtbare boom. Hij leefde vanuit de Tora en leefde naar wat God van Hem wilde. Zijn gehoorzaamheid reikte tot in de dood, en daarna bleek het niet afgelopen. God heeft hem niet alleen gelaten. Een altijd groene boom. Maar U en ik, dat lukt ons toch nooit?

Gelukkig staat er nog iets geruststellends in Psalm 1: de boom blijft in rust en vertrouwen staan, er komen weer andere tijden. *'Op tijd draagt hij vrucht, zijn bladeren verdorren niet. Alles wat hij doet komt tot bloei.'* De wortels blijven zoeken en worden gedragen naar nieuw voedsel en stevige grond. Het doet me denken aan de woorden van Nynke Laverman 'Booth rooted and free'. Geworteld en toch vrij...

V.

Tot slot wil ik u graag een verhaaltje vertellen over drie notenbomen. Bij een jong koningspaar werden drie zonen geboren. Na elke geboorte plantte de koning een notenboom met een bijzondere wens in de paleistuin.

Voor de eerstgeborene wenste hij de kracht en macht van een notenboom, voor de tweede levensmoed en vreugde, zoals de groene bladeren van de boom dit verkondigen, en voor de jongste wenste hij: "Jij moet rijp worden en altijd vrucht dragen".

De zonen groeiden op, zoals ook de jaarringen van de bomen toenamen. Elke zoon stelde voor zichzelf de wens van de vader tot levensregel.

De oudste verstond onder 'macht': in steeds nieuwe oorlogen zijn rijkdom vermeerderen. Maar met zijn macht groeide ook zijn eenzaamheid, omdat allen bang waren voor hem. In de strijd van de oorlogen werd zijn notenboom beschadigd en verdorde.

De tweede zoon verstond onder leven en vreugde, feestten vrolijk te vieren. Hij schranste en at zich vol met lekkers, ergernissen en jaloezie namen toe, en al snel was de erfenis opgemaakt. Hij werd eenzaam en ziek; de bladeren aan de notenboom verwelkten.

De jongste dacht na over de wens van zijn vader; hij zat lang onder zijn notenboom. Tenslotte begreep hij het symbool van de boom: de wortels grijpen diep in de aarde en geven daarbij een zo vaste standplaats, dat geen storm hem kan deren. Tegelijkertijd zogen zij water en voedsel uit de aarde voor takken, bladeren en vruchten. Hij zag echter ook het streven van de boom naar boven te komen, om lucht en licht in te ademen. Toen wist de jongste zoon, dat vruchten alleen kunnen groeien, **als de kracht van de aarde en de zegen van de hemel zich verenigen**. Zo richtte hij zijn blik op de aarde en ging naast zijn werk ook naar de zieken, hongerigen en treurenden. En als hij van zijn werk moe en leeggezogen was, ging hij zitten onder zijn notenboom, keek naar boven in de takken en vroeg voor zichzelf vanuit de hemel kracht en zegen voor zijn werk. Elke keer ontdekte hij daarbij nieuwe vruchten in zijn notenboom, en zijn bladeren verwelkten het hele jaar lang niet.

Dit verhaal spreekt mij aan. De jongste zoon denkt na, bezint zich over de wens van zijn vader. Dan ontdekt hij dat **de kracht van de aarde en de zegen van de hemel** beide nodig zijn voor de boom, voor hem. Hij werkt en stelt ook hogere doelen, zet zich na zijn werk in voor de zieken, hongerigen en treurenden. Tenslotte, als hij moe is gaat hij onder de boom zitten en bidt tot God om kracht en zegen. Zijn boom is het hele jaar door groen.

Ik wens u en mij, dat wij ook zulke groene bomen zijn en worden: bomen die met hun wortels vast staan in de goede tuin van onze God. En die toch ook vrij zijn om voor het goede te kiezen en ernaar te leven. Geworteld en toch vrij. Amen.

14. You Tube video Nynke Laverman Tree, tree

15. Open Ruimte (lievelingsboom) – *let op de tijd*

(Eventuele) Vraag: hebt u een lievelingsboom? Welke is dat en wat is uw verhaal erbij? Kunt u over nadenken en bij de koffie over hebben als u dat wilt...

16. Gebed en Onze Vader (stilte, voorbeden, Onze Vader)

Laat ons stil worden voor de Eeuwige.....

.....(stilte).....

Eeuwige, U die er altijd voor ons wilt zijn,

Wij bidden om troost, kracht en moed

Voor iedereen die een dierbare verloren heeft,

voor eenzamen en zieken,

voor wie niet meer kan wat zij graag zou willen doen

of wat hij altijd gedaan heeft.

Wij bidden U voor de mensen die te lijden hebben onder oorlogen, geweld en misdaad. Wij noemen U de Oekraïne en de strijd tussen Israël en Gaza en de Palestijnse gebieden, maar ook Jemen, Myanmar, Nigeria, Somalië, Syrië, Venezuela en Zuid-Soedan.

Wees toch bij de leidinggevendenden en de politici in deze landen, dat ze altijd maar weer blijven zoeken naar vreedzame oplossingen en de moed niet opgeven.

Eeuwige, wij danken u voor de natuur, voor planten en dieren, voor bomen. Wij bidden U, geef dat we met eerbied ermee omgaan, zorg dragen voor de schepping. We weten van oorlogen, van hele gebieden die vernietigd worden. Van landen als Indonesië en India en het Amazone-gebied, waar veel bossen gekapt worden omdat de mensen de grond als akkerbouwland nodig hebben. God help de mensen zoeken naar oplossingen die het milieu minder aantasten. En help overal, waar mensen lijden onder de klimaatveranderingen die hiervan het gevolg zijn.

Eeuwige, wij danken U voor Uw woord, dat ons de weg wijst door het leven, dat ons blij wil maken. Geef dat wij zijn als die boom uit de psalm, geworteld én vrij, en op zijn tijd vruchtdragend. Open onze ogen voor onze naaste, ver weg en dicht bij. Inspireer ons naar het voorbeeld dat Uw zoon Jezus Christus ons gaf.

Samen spreken we de woorden die Hij ons gaf:

Onze Vader die in de hemelen zij -Uw naam worde geheiligd, uw wil geschiede
Op aarde zoals in de hemel. - Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden - gelijk ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking - maar verlos ons van de boze
Want van U is het koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid, - in eeuwigheid. Amen.

17. Collecte, daarna zingen we lied 982

18. Zingen Lied 982 'In de bloembol is de krokus'

19. Opdracht en zegen. Ik lees vandaag een Ierse zegenwens:

Niet dat je weg puur over rozen gaat,
dat je nooit tranen van spijt voelt
of je dagen zonder pijn en smart zijn,
nee, dat alles wens ik je niet toe.
Maar wel is mijn wens
dat je mag groeien in wie je bent,
met de gaven die God je gegeven heeft.
Dat ze het hart van je geliefden
met blijheid mogen vervullen.
Ik wens dat je in vreugde en smart
Gods nabijheid blijft zoeken,
en dat Hij je mag zegenen
overvloedig en rijk. Amen

20. Zingen 'Behoed en bewaar jij ons...' (Uit Zangen van Zoeken en Zien, Lied 252)